

heater

Na jaren over de grens te hebben gespeeld toert Herman van Veen nu weer door Nederland. Van 23 oktober tot en met 6 december is hij te zien in Carré. Op dinsdag 25 november staat hij daar voor de vijfhonderdste keer. Aanleiding om met hem te mijmeren over het Amsterdamse theater. Herinneringen en liefdesverklaringen tegelijk.

● Carré was mijn affiche. Daar kwamen de buitenlanders kijken ●

Interview

Verknocht aan Carré

Betovering was het. Het gebeurde tijdens een onemanshow van Toon Hermans, in Carré. „Toen ik Toon aan het werk zag, was ik verrukt. Ik wist meteen dat ik later iets in die richting wilde doen, maar dan op mijn manier. Iets met mijn eigen angst, mijn eigen vreugde en mijn eigen muzikale mogelijkheden.” Herman van Veen was 26 jaar toen hij zijn Carrédebuut maakte, op 5 mei 1971. Hij was bloednervus. Ter geruststelling stuurde zijn artistieke peetvader Wim Kan hem nog een bemoedigend briefje. Maar Carrédirecteur Wunnink had zijn twijfels. Toen de debutant op die eerste avond zijn entree van achter uit de zaal maakte, ving hij in de hal nog nét een gesprekje op tussen Wunnink en zijn rechterhand Dekker. Wunnink zei: „Meneer Dekker, ik heb er een hard hoofd in.” Niet verwonderlijk, want die eerste avond zat de zaal lang niet vol: van de (toen nog) 1850 plaatsen waren er 271 bezet. Hij weet nog precies wie er zaten: „Wat familie, mijn oude burens, een paar verdwaalde

dwazen en een handjevol studenten en journalisten die waren uitgenodigd.”

Lovende recensies en mond tot mond reclame deden al snel hun werk, zodat de kaartverkoop meteen aantrok. De laatste van de eerste zestien speelvonden waren zelfs uitverkocht. Hij is er nooit meer weggegaan. „Speel ik in Amsterdam, speel ik in Carré.” Hij vertelt over kleurrijke liederen, onder zijn Carrépubliek. Zoals Ramses Shaffy. „Hij zat ergens op de achtste rij rechts van het middenpad, in zo'n rafelende, uit elkaar vallende bontjas. Halverwege de voorstelling stond hij op en riep hij door de zaal: 'Mensen, dit is toch geweldig?'”

Mooiste teksten

„Altijd kwamen er na het slotapplaus wel even collega's en vrienden om bij te praten. Wim Kan, Toon Hermans en Wim Sonneveld bijvoorbeeld. Per speelserie kwam Simon Carmiggelt minstens vier keer. De ene keer voor een praatje, de ander keer had hij een liedje mee dat hij voor me had geschreven. Willem Wilminck stapte binnen met de mooiste teksten en Mies Bouwman hield me in die

kleedkamer met twee handen tegelijk vast. Zó intens dat we levenslang vrienden werden.”

„Nog altijd is spelen in Carré voor mij de gelegenheid om met collega's bij te praten. Door kleedkamer gesprekken met Wende Sniijders, Daniel Lohues, Huub van der Lubbe en Claudia de Breij hou ik die banden intact.”

Tranen

Op 8 september 1983, de sterfdag van Wim Kan, vloeiden zijn tranen in Carré. Nico Knapper, de tv-regisseur die bevriend was met Kan én Van Veen, kwam het bericht over het overlijden na de voorstelling in de kleedkamer vertellen. „Ik was stuk van verdriet. Ik stond aan de grond genageld en kon geen woord uitbrengen.” Alle herinneringen kwamen boven: hoe Kan hem steeds steunde, het vertrouwen dat hij hem gaf door hem in 1976 de Louis Davidsring uit te reiken, de bezoeken aan Kan en Corry Vonk in hun huis in Kudelstaart en alle vaderlijke adviezen die hij van hem had gehad. „Dat hij er niet meer was, voelde als een leegte.”

Hij stipt aan dat Carré voor hem een etalage en een springplank

tegelijk was. „Carré was mijn affiche. Daar kwamen de buitenlandse theatermensen kijken wat ik deed. Bezoek uit Londen, uit Berlijn, uit Parijs en uit New York. En overal mochten we daarna komen om onze voorstelling in hun eigen taal te spelen.”

„Onze voorstellingen ontstaan door te kijken, te reizen, te praten en te denken. De combinatie van indrukken vertaalt ik in tekst, muziek en gebaren. Daarom zie ik mezelf niet als cabaretier, maar als muzikant die speelt en zingt over wat hij meemaakt.”

Geen voorstelling is hetzelfde. „In grote lijnen hebben we een raamwerk, maar verder spelen we wat er past bij de sfeer van die dag. Toch heeft een show bij mij wel vaste wetmatigheden. Als je een verhaal wilt laten aankomen, moet je het voor negen uur vertellen. Naarmate de avond vordert, raakt de zaal de scherpte kwijt en groeit de behoefte aan liedjes.”

Humor

Het is in elk land ook weer anders, vertelt Van Veen. „In Amerika moet je in de eerste twintig minuten alles laten zien wat je in huis hebt, in Duitsland dragen de liedjes de show en in Zwitserland drijft alles op de humor. We beginnen onze tournees altijd in Vlaanderen om daarna via Frankrijk, Duitsland, Zwitserland, Engeland en Amerika, weer in Nederland terug te komen. Als we in eigen land staan, is het spik en span.”

Glas

Komend voorjaar wordt hij zeventig. Hoe lang speelt hij nog? „Ik hoop heel lang. Mijn ouders zijn allebei overleden aan hart- en vaatziekten. Daarom laat ik me regelmatig controleren door een cardioloog. Die zei dat werken voor mij de beste remedie is om gezond te blijven. Want werken houdt me fit. Het besef dat ik de volgende dag moet spelen, dwingt me het volgende glas te laten staan. Dus ik ga door. Aznavour is negentig. Die doet nog honderd concerten per jaar.”

Drie uur praten en een paar jonge borrels verder, gaat de zon onder. Waarbij hij nog even mijmert over zijn doel: mensen verbinden. Als wapen tegen wat hij als de grootste bedreiging van de wereld van vandaag ziet: „De onverschilligheid. Het gevoel van: het zal me aan mijn reet roesten, rukt op. Daarin schuilt een groot gevaar. Want als we elkaar loslaten, laten we de wereld los.”

Herman van Veen.

FOTO ANP/OLAF KRAAK

Jan Vriend

Herman van Veen 500 keer thuis op toneel